



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI

LIGJ

Nr. 102/2020

PËR ZHVILLIMIN RAJONAL DHE KOHEZIONIN

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

K R E U I

DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti i ligjit

Ky ligj ka për objekt përcaktimin e parimeve bazë të përgjegjësive dhe të rregullave për zhvillimin rajonal dhe kohezionin në Republikën e Shqipërisë.

Neni 2

Qëllimi i ligjit

Ky ligj ka për qëllim:

- a) të përcaktojë instrumentet e posaçme dhe kuadrin institucional e financiar për zhvillimin rajonal dhe kohezionin në Republikën e Shqipërisë;
- b) të përcaktojë kuadrin strategjik dhe institucional të hartimit të politikave afatgjata zhvillimore rajonale në zbatim të politikave kombëtare, duke siguruar nxitjen e zhvillimit të balancuar ekonomik, shoqëror e kulturor rajonal;
- c) të sigurojë që autoritetet politikëbërëse të bashkërendojnë veprimtaritë e tyre planifikuese për të nxitur planifikimin e harmonizuar e të integruar të rajoneve;
- ç) të sigurojë harmonizimin e strategjive sektoriale në një politikë të përbashkët zhvillimore rajonale, duke e mbështetur atë edhe me buxhetin përkatës.

Neni 3

Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji, me termat e mëposhtëm nënkuptojmë:

1. “Autoritet menaxhues” është autoriteti i ngarkuar me ligj për zbatimin e programit operacional për zhvillimin rajonal dhe kohezionin.

2. “Dokumentet e programimit” janë dokumente shumëvjeçare zbatimi, të mbështetura me buxhetin përkatës, të hartuara në nivel kombëtar dhe të miratuara nga Këshilli i Ministrave.

3. “Instrumentet” janë instrumente politike që lidhen me vendimmarrjen dhe instrumente financiare, të cilat mbështesin financiarisht të parat.

4. “Kohezion” është ndërveprimi dhe përafrimi i nivelit ekonomik, social, kulturor e mjedisor mes dhe brenda rajoneve të ndryshme të zhvillimit, eliminimi i pabarazimeve ndërmjet tyre.

5. “Zhvillimi rajonal dhe kohezioni” është procesi që inkurajon rajonet më pak të zhvilluara për të përmirësuar gjendjen e tyre ekonomike, sociale, kulturore dhe mjedisore, nëpërmjet shfrytëzimit të potencialeve të rajoneve për sa i përket kapitalit fizik dhe atij human.

6. “Politika kombëtare për zhvillimin rajonal dhe kohezionin”, në vijim politika rajonale, është dokumenti që përcakton kuadrin referues të detyrueshëm për të gjitha dokumentet e planifikimit të zhvillimit rajonal dhe kohezionit, si dhe për instrumentet përkatëse të financimit.

7. “Rajoni zhvillimor” është një territor ndërmjet nivelit kombëtar dhe vendor, i cili dallohet nga një tërësi karakteristikash gjeografike, socio-ekonomike, historike, kulturore, mjedisore, institucionale dhe politike, që e identifikojnë atë edhe fizikisht.

8. “Territori” është çdo vend apo hapësirë gjeografike, sociale dhe ekonomike brenda kufijve kombëtarë të Republikës së Shqipërisë.

9. “Përfituesit” janë subjekte që përfitojnë mbështetje dhe grante në kuadër të masave dhe/ose thirrjeve që organizohen në përputhje me përcaktimet e programit operacional.

10. “Organi i ndërmjetëm” është çdo organ publik që ngarkohet të kryejë funksione të deleguara nga autoriteti menaxhues për zbatimin e programit operacional të miratuar sipas këtij ligji.

11. “Marrëveshja e delegimit” është marrëveshja e lidhur ndërmjet autoritetit menaxhues dhe një organi të ndërmjetëm, sipas këtij ligji.

12. “Ndërhyrje e integruar në territor (NIT)” është një prej instrumenteve të programit operacional, që synon një qasje e cila mundëson integrimin e objektivave të ndryshëm të programit operacional në një territor të caktuar me karakteristika specifike dhe që është i ndryshëm nga rajoni zhvillimor.

KREU II

ZHVILLIMI RAJONAL DHE KOHEZIONI

Neni 4

Rajonet e zhvillimit

1. Territori i Republikës së Shqipërisë ndahet në katër rajone zhvillimi.

2. Rajonet e zhvillimit janë territoret për të cilat hartohet, zbatohet dhe vlerësohet politika kombëtare për zhvillimin dhe kohezionin rajonal. Rajonet e zhvillimit nuk janë njësi administrative në kuptim të legjislacionit në fuqi për vetëqeverisjen vendore.

3. Rajonet e zhvillimit përcaktohen si njësi territoriale, që përfshijnë disa njësi të vetëqeverisjes vendore duke konsideruar:

- a) vendndodhjen dhe pozicionin gjeografik të tyre;
- b) karakteristikat e zhvillimit socio-ekonomik;
- c) numrin e popullsisë;
- ç) perspektivën e zhvillimit ekonomik.

4. Rajonet e zhvillimit dhe kufijtë e tyre përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, duke konsideruar elementet e përcaktuara në pikën 3 të këtij neni.

Neni 5

Synimet kryesore të zhvillimit rajonal

Synimet e zhvillimit rajonal, sipas përcaktimit të këtij ligji, janë:

- a) zhvillimi i qëndrueshëm, i ekuilibruar shoqëror dhe ekonomik, si dhe kohezioni territorial në territorin e Republikës së Shqipërisë;
- b) reduktimi i pabarazive ndërmjet dhe brenda rajoneve të zhvillimit dhe përmirësimi i cilësisë së jetës për të gjithë qytetarët;
- c) rritja e konkurrueshmërisë së rajoneve të zhvillimit përmes forcimit të kapaciteteve të tyre inovative, përdorimit maksimal dhe vlerësimit të burimeve natyrore, burimeve njerëzore dhe veçorive ekonomike;
- ç) ruajtja dhe forcimi i identitetit specifik të rajonit të zhvillimit;
- d) mbështetja e bashkëpunimit ndërvendor, ndërrajonal dhe ndërkufitar të njësisve të vetëqeverisjes vendore për zhvillimin social dhe ekonomik të rajoneve të zhvillimit.

Neni 6

Parimet për zhvillimin rajonal

Zhvillimi rajonal në Republikën e Shqipërisë zbatohet në përputhje me parimet e mëposhtme:

- a) parimi i partneritetit për politikën rajonale. Ky parim nënkupton pjesëmarrjen, bashkëvendimmarrjen dhe bashkëpërgjegjësinë e enteve publike dhe jopublike, që bashkëpunojnë për të përcaktuar prioritetet e politikës rajonale dhe kontribuojnë në zbatimin e politikës, në arritjen e objektivave specifike, si dhe në monitorimin e vlerësimin e saj;
- b) parimi i subsidiaritetit. Ky parim nënkupton delegimin e proceseve të planifikimit dhe zbatimit të politikës rajonale në nivelin qeverisës dhe/ose administrativ më të ulët të mundshëm, që njëkohësisht garanton eficientë më të lartë për procesin respektiv;
- c) parimi i qëndrueshmërisë. Ky parim nënkupton angazhimin e plotë të politikës rajonale për realizimin e objektivave për zhvillimin e qëndrueshëm në Republikën e Shqipërisë;
- ç) parimi i planifikimit. Planifikimi i zhvillimit rajonal duhet të bëhet nëpërmjet dokumenteve për planifikimin e zhvillimit, si kusht paraprak për përgatitjen e ndërhyrjeve dhe shpërndarjen e fondeve për zhvillimin rajonal;
- d) parimi i programimit. Ky parim nënkupton se qëndrueshmëria e objektivave dhe planifikimi financiar i politikës rajonale do të sigurohet në bazë të një sistemi programimi shumëvjeçar dhe në të gjitha nivelet;
- dh) parimi i transparencës. Ky parim nënkupton që proceset e planifikimit të zhvillimit rajonal dhe ato të vendimmarrjes për përdorimin e burimeve do të jenë publike. Komuniteti do të informohet për disponueshmërinë e burimeve dhe rezultatet e arritura;

e) parimi i përqendrimit. Ky parim nënkupton se shpërndarja e fondeve dhe përdorimi i burimeve të tjera financiare publike në territor do të bëhet në përputhje me objektivat dhe prioritetet që përcakton politika rajonale, me qëllim zhvillimin e qëndrueshëm e të ekuilibruar shoqëror dhe ekonomik, si dhe kohezionin territorial;

ë) parimi i bashkërendimit. Ky parim nënkupton harmonizimin e politikës rajonale me politikat e tjera publike, të cilat kanë ndikim në rajon, si dhe përfshirje aktive në proceset e hartimit e të zbatimit të kësaj politike të të gjithë pjesëmarrësve në aktivitetet zhvillimore, veçanërisht të autoriteteve vendore.

Neni 7

Subjektet përgjegjëse në zhvillimin rajonal

1. Bazuar në parimin e partneritetit dhe të përgjegjësive që përcakton ky ligj, subjektet përgjegjëse në zbatimin e politikës për zhvillimin rajonal janë si më poshtë:

- a) organet e qeverisjes në nivel qendror;
- b) organet e vetëqeverisjes vendore;
- c) shoqëria civile;
- ç) sektori privat;
- d) institucionet e arsimit të lartë dhe institucionet kërkimore-shkencore.

2. Subjektet përgjegjëse, të përmendura në pikën 1 të këtij neni, përfshihen në proceset e koordinimit, të konsultimit, të negocimit dhe të bashkëpunimit, në mënyrë që të mundësohet dakordësia e tyre për drejtimet strategjike të zhvillimit, duke siguruar transparencë, përgjegjshmëri dhe përfshirje të aktorëve në arritjen e objektivave të politikës rajonale.

Neni 8

Politika e zhvillimit rajonal dhe kohezionit

1. Politika e zhvillimit rajonal dhe kohezionit përcakton drejtimet për një zhvillim të qëndrueshëm socio-ekonomik në të gjitha pjesët e territorit të Republikës së Shqipërisë për të përmirësuar cilësinë e jetës së qytetarëve shqiptarë.

2. Politika e zhvillimit rajonal dhe kohezionit hartohet nga Komiteti Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin dhe miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të zëvendëskryeministrit.

KREU III

DOKUMENTET E PLANIFIKIMIT DHE TË PROGRAMIMIT PËR ZHVILLIMIN RAJONAL

Neni 9

Baza e të dhënave për zhvillimin rajonal

1. Në funksion të zbatimit të politikës për zhvillimin rajonal dhe kohezionin, autoriteti menaxhues ngre një bazë të dhënash rajonale në nivelin kombëtar, të cilat kanë karakter socio-ekonomik dhe territorial. Baza e të dhënave, ndërmjet të tjerave, përfshin edhe regjistrin e zhvillimit rajonal, që përmban të gjitha masat dhe stimujt për zhvillimin rajonal, në përputhje

me këtë ligj dhe aktet nënligjore në zbatim të tij. Hartimi, përditësimi dhe mirëmbajtja e bazës së të dhënave bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi.

2. Për të ngritur dhe mbajtur bazën e të dhënave, autoriteti menaxhues ka të drejtë të përdorë edhe baza të tjera të dhënash, të cilat mbahen nga ente shtetërore të autorizuar, institucione, agjenci publike, koncesionarë dhe autoritete të tjera të autorizuar. Administruesit e këtyre bazave të të dhënave, të hartave dhe fotove ortodixhitale janë të detyruar të vënë në dispozicion, pa pagesë, çdo informacion që i shërben krijimit të bazës së të dhënave nga autoriteti përkatës.

3. Kushtet dhe procedurat e ngritjes së bazës së të dhënave, autoritetet përgjegjëse që do të përfshihen dhe do të bashkëpunojnë në procesin e ngritjes së bazës së të dhënave dhe kategoritë e të dhënave që duhet të përfshihen përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave. Baza e të dhënave, që do të krijohet në përputhje me përcaktimin e bërë në këtë ligj, financohet nga buxheti i shtetit dhe/ose burime të tjera financimi nga donatorë të ndryshëm.

4. Baza e të dhënave të zhvillimit rajonal siguron akses përdorimi falas nga të gjithë aktorët përgjegjës për zhvillimin rajonal, institucionet publike e private dhe publiku i gjerë.

Neni 10

Dokumentet për planifikimin dhe programimin e zhvillimit rajonal

Politika rajonale zbatohet nëpërmjet dokumenteve të mëposhtme të planifikimit dhe të zhvillimit, të koordinuara ndërmjet njësive të qeverisjes qendrore dhe njësive të vetëqeverisjes vendore:

- a) Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin;
- b) planet rajonale të zhvillimit rajonal dhe kohezionit;
- c) programi operacional për zhvillimin rajonal dhe kohezionin.

Neni 11

Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin

1. Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin është dokumenti kombëtar që orienton zbatimin e politikës për zhvillimin rajonal dhe investimet përkatëse, nëpërmjet vendosjes së objektivave dhe parimeve të përbashkëta në nivel kombëtar.

2. Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin përcakton drejtimit strategjike të zbatimit të politikës së zhvillimit rajonal dhe kohezionit në nivel kombëtar dhe rajonal, prioritetet e zhvillimit të lidhur me të dhe që ndikojnë në përmbushjen e objektivave të politikës rajonale.

3. Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin është mjeti i planifikimit të drejtimeve prioritare të zhvillimit rajonal, të zbatimit, të monitorimit dhe të vlerësimit të produkteve/projekteve afatshkurtra dhe afatmesme, si dhe financimin, në mënyrë që të krijojë zona zhvillimi sociale, ekonomike dhe territoriale, duke u bazuar në politikën kombëtare të zhvillimit rajonal.

4. Plani Kombëtar për Zhvillim Rajonal dhe Kohezionin përmban vizionin, parimet, objektivat strategjike, prioritetet dhe drejtimit e zhvillimit rajonal, fushat tematike dhe potencialet rajonale, ndikimin hapësinor të synuar të politikës rajonale, sistemin e zbatimit për programet e zhvillimit rajonal, mekanizmin financiar e instrumentet dhe sistemin e tij të monitorimit e të vlerësimit.

5. Plani Kombëtar për Zhvillim Rajonal dhe Kohezionin hartohet bazuar edhe në përputhje me dokumentet e tjera politike në nivel kombëtar e lokal.

6. Dokumentet kryesore, që shërbejnë si bazë për përgatitjen e Planit Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin, janë si më poshtë:

- a) Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim;
- b) Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit;
- c) planet e përgjithshme vendore;
- ç) planet rajonale të zhvillimit rajonal.

7. Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin hartohet për një periudhë zbatimi 7-vjeçare nga Komiteti Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të zëvendëskryeministrit.

8. Procedurat për hartimin e Planit Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 12

Planet rajonale të zhvillimit rajonal

1. Planet rajonale të zhvillimit rajonal janë dokumente strategjike rajonale, që kanë për qëllim të përcaktojnë drejtimet e zhvillimit të rajoneve zhvillimore, në mënyrë që të garantohet zhvillimi rajonal dhe kohezioni, sipas vizionit të përcaktuar nga Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin.

2. Planet rajonale të zhvillimit rajonal hartohen dhe zbatohen për çdo rajon zhvillimi në përputhje dhe në koordinim me dokumentet e planifikimit në nivel kombëtar e vendor.

3. Planet rajonale të zhvillimit rajonal duhet të përmbajnë të paktën një analizë të detajuar socio-ekonomike dhe territoriale të rajonit, një strategji dhe prioritetet për zhvillimin e rajonit, ndërhyrjet dhe masat e mundshme për zbatimin e strategjisë në rajon.

4. Planet rajonale të zhvillimit rajonal hartohen për një periudhë zbatimi 7-vjeçare nga bordet rajonale të monitorimit dhe miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të zëvendëskryeministrit.

5. Procedurat për hartimin e planeve rajonale të zhvillimit rajonal miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 13

Programi operacional për zhvillimin rajonal dhe kohezionin

1. Programi operacional për zhvillimin rajonal dhe kohezionin është dokumenti i programimit të zhvillimit në nivel kombëtar, që përcakton specifikimet për zbatimin e politikës rajonale.

2. Programi operacional është instrumenti i planifikimit dhe i programimit të prioritetëve e drejtimeve të zhvillimit rajonal dhe përfshin instrumentet financiare dhe mjetet e financimit, zbatimin dhe monitorimin, në mënyrë që të sigurojë zhvillimin social, ekonomik dhe territorial të rajoneve të zhvillimit, bazuar në Planin Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin.

3. Programi operacional duhet të jetë i koordinuar dhe në përputhje me dokumentet e tjera të planifikimit, të përcaktuara në pikën 6 të nenit 11 të këtij ligji.

4. Programi operacional përmban të paktën çështjet si më poshtë:
 - a) strategjinë dhe objektivat e investimeve;
 - b) përshkrimin e drejtimeve prioritare;

c) përshkrimin e shembujve e të llojeve të veprimeve që mund të mbështeten dhe kontributin e tyre në objektivat e programit, duke përfshirë, kur është e përshtatshme, identifikimin e grupeve kryesore të synuara, territoret specifike të synuara dhe llojet e përfituesve;

ç) treguesit e produkteve (*output*) dhe të rezultateve sipas drejtimeve prioritare;

d) koherencën me politikat kombëtare (dhe politikat e komunitetit);

dh) planin e financimit;

e) marrëveshjet për zbatimin:

i. autoritetet dhe entet përgjegjëse për zbatimin;

ii. sistemet e menaxhimit, menaxhimi financiar dhe sistemi i kontrollit;

iii. sistemi i monitorimit dhe i vlerësimit.

ë) çështjet horizontale:

i. zhvillimi i qëndrueshëm;

ii. mundësitë e barabarta dhe mosdiskriminimi.

5. Programi operacional për zhvillimin rajonal dhe kohezionin mund të parashikojë edhe ndërhyrje të integruara në territor, bazuar në nevojat specifike të këtij territori, që është i ndryshëm nga rajoni zhvillimor. Shtirja gjeografike e ndërhyrjeve do të përcaktohet sipas nevojave specifike, që identifikohen në programin operacional.

6. Zbatimi i programit operacional dhe arritja e objektivave dhe e treguesve të përcaktuar aty do të rishikohen një herë në vit, në përputhje me parashikimet e pikës 3 të nenit 23 të këtij ligji.

7. Programi operacional për zhvillimin rajonal dhe kohezionin hartohet për një periudhë zbatimi 7-vjeçare nga Komiteti Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin dhe miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të zëvendëskryeministrit.

8. Procedurat për hartimin e programit operacional për zhvillimin rajonal miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 14

Përputhshmëria e dokumenteve të planifikimit dhe të programimit

Politika rajonale zbatohet në përputhje me dokumentet e planifikimit, të hartuara dhe të koordinuara ndërmjet njësive të qeverisjes qendrore dhe njësive të vetëqeverisjes vendore si më poshtë:

a) Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI);

b) Plani i Përgjithshëm Kombëtar i Territorit;

c) Politika Kombëtare për Zhvillimin Rajonal;

ç) Plani Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin;

d) strategjitë kombëtare sektoriale dhe planet kombëtare sektoriale;

dh) planet rajonale për zhvillimin rajonal;

e) planet e përgjithshme vendore.

Neni 15

Financimi i zhvillimit rajonal

1. Fondi për zhvillimin rajonal është mekanizimi për financimin e programit operacional dhe krijohet kryesisht nga kontributi i buxhetit të shtetit. Fondi mund të përfshijë çdo burim tjetër financiar nga sektori publik dhe privat në nivel lokal, rajonal, kombëtar dhe ndërkombëtar, duke përfshirë programet e asistencës së donatorëve të ndryshëm.

2. Fondi për zhvillimin rajonal financon programet dhe projektet për zhvillimin rajonal të përfshira në dokumentin e programit operacional për zhvillimin rajonal dhe kohezionin. Fondi përfshin shumat e alokuara çdo vit nga buxheti i shtetit, si një zë i veçantë buxhetor, si dhe shumat e siguruara nga burime të tjera, në funksion të zbatimit të politikës së zhvillimit rajonal dhe kohezionit.

3. Fondi alokohet në funksion të zbatimit të programit operacional, në përputhje me parashikimet e buxhetit vjetor dhe programit buxhetor afatmesëm, dhe menaxhohet nga autoriteti menaxhues, me miratimin paraprak të Komitetit Kombëtar të Zhvillimit Rajonal.

4. Fondi për zhvillimin rajonal përdoret për qëllimet dhe aktivitetet e mëposhtme:

a) zbatimi i projekteve të zhvillimit rajonal, të cilat konsiderohen të një rëndësie kombëtare, rajonale apo vendore, në territorin e Republikës së Shqipërisë;

b) përmirësimi i sektorëve të industrisë, niveli i teknologjisë, qasja në teknologji të reja, promovimi i kërkimit dhe zhvillimit;

c) përmirësimi i konkurrencës rajonale;

ç) zhvillimi i qyteteve dhe i fshatrave;

d) përmirësimi i mbrojtjes së mjedisit;

dh) zhvillimi i turizmit dhe i zonave të mbrojtura mjedisore;

e) zhvillimi i zonave të pazhvilluara;

ë) zhvillimi i shoqërive, që ushtrojnë aktivitet ekonomik, dhe përmirësimi i kushteve për promovimin e punësimit;

f) përmirësimi dhe zhvillimi i burimeve njerëzore;

g) përmirësimi i infrastrukturës në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal;

gj) përmirësimi i bashkëpunimit ndërvendor, ndërrajonal, ndërkombëtar dhe ndërkufitar për çështjet me interes të përbashkët;

h) përmirësimi i të gjitha aftësive zhvillimore në nivel rajonal dhe lokal;

i) menaxhimi dhe administrimi i zbatimit të programit operacional për zhvillimin rajonal;

j) përmirësimi i mbrojtjes së trashëgimisë kulturore;

k) zhvillimi social, kulturor, artistik dhe i industrisë krijuese;

l) qëllime të tjera në përputhje me këtë ligj.

5. Përfitues të aktiviteve të përcaktuara në pikën 4 të këtij neni janë subjektet si më poshtë:

a) njësitë e vetëqeverisjes vendore;

b) subjektet ekonomike në nivel rajonal dhe lokal;

c) institucionet dhe organizatat në nivel kombëtar, rajonal e lokal;

ç) institucionet e arsimit të lartë dhe institucionet kërkimore-shkencore;

d) shoqatat;

dh) shoqëritë tregtare.

6. Përfituesit potencialë të këtyre aktiviteve përcaktohen nga programi operacional, bazuar në drejtimet prioritare dhe masat e parashikuara në të. Kur është rasti, programi operacional njoftohet për të marrë autorizimin e Komisionit të Ndihmës Shtetërore.

7. Kushtet dhe procedurat e detajuara për përdorimin e burimeve financiare të fondit për zhvillimin rajonal përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

8. Përdorimi dhe zbatimi i fondit për zhvillimin rajonal, që financon programin operacional, bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi që rregullon kontrollin dhe menaxhimin financiar.

Neni 16

Bashkëfinancimi dhe bashkimi i fondeve

1. Programi operacional, masat dhe projektet mund të bashkëfinancohen nga burime të ndryshme financimi, me kontribut në para ose në natyrë, duke bërë përqendrimin e fondeve e të kontributeve.
2. Rastet e bashkëfinancimit, vlerat dhe rregullat e detajuara për bashkëfinancimin e masave/projekteve të përzgjedhura përcaktohen në programin operacional.
3. Fondet e përqendruara nën programin operacional mund të ekzekutohen nga një autoritet kontraktues i vetëm, duke bërë bashkimin e fondeve ose nga disa autoritete kontraktuese, në mënyrë të veçantë nga njëri-tjetri, sipas marrëveshjes së bashkëfinancimit dhe/ose financimit.

KREU IV

ORGANIZIMI INSTITUCIONAL

Neni 17

Komiteti Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin

1. Komiteti Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin krijohet nga Këshilli i Ministrave dhe është organi përgjegjës për zhvillimin, hartimin dhe zbatimin e politikës së zhvillimit rajonal, si dhe për koordinimin e zbatimit të masave për zhvillimin rajonal.
2. Komiteti Kombëtar për Zhvillimin Rajonal është autoriteti programues dhe monitorues, përgjegjës për miratimin, monitorimin dhe vlerësimin e programit operacional, siç përcaktohet në nenin 23 të këtij ligji.
3. Komiteti Kombëtar i Zhvillimit Rajonal ushtron këto kompetenca:
 - a) harton dhe miraton paraprakisht politikën e zhvillimit rajonal dhe të kohezionit;
 - b) harton dhe miraton paraprakisht programin operacional për zhvillimin rajonal dhe ndryshimet e tij të mëposhme;
 - c) miraton metodologjinë dhe kriteret që do të përdoren në përzgjedhjen e projekteve të zhvillimit, si dhe projekteve specifike me rëndësi rajonale, të përcaktuara si projekte prioritare zhvillimi, që do të financohen në kuadër të programit operacional;
 - ç) miraton raportet vjetore dhe përfundimtare të zbatimit dhe vlerëson programin operacional sipas rastit;
 - d) i ngarkon detyra autoritetit menaxhues sipas rastit;
 - dh) harton dhe miraton paraprakisht Planin Kombëtar për Zhvillimin Rajonal;
 - e) miraton paraprakisht planet përkatëse të zhvillimit rajonal.
4. Komiteti Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin është një organ ndërinstytucional dhe drejtohet nga zëvendëskryeministri. Përbërja, organizimi, veprimtaria dhe rregullat e funksionimit të Komitetit Kombëtar për Zhvillimin Rajonal përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.
5. Fondi Shqiptar i Zhvillimit siguron mbështetje teknike dhe kryen rolin e sekretariatit të Komitetit Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin për hartimin e dokumenteve të parashikuara në pikën 3 të këtij neni, si dhe për të gjitha çështjet lidhur me zhvillimin rajonal dhe kohezionin.

Neni 18

Bordet e monitorimit të zhvillimit rajonal

1. Bordet e monitorimit të zhvillimit rajonal janë organet kryesore që promovojnë interesat e rajoneve të zhvillimit dhe veprojnë si një organ i përbashkët i njësive të vetëqeverisjes vendore të rajonit të zhvillimit. Bordet bashkëpunojnë me autoritetet e pushtetit qendror dhe aktorët e tjerë të përfshirë në planifikimin, programimin dhe zbatimin e politikës rajonale, në përputhje me parimin e partneritetit.

2. Në përcaktimin e përbërjes së bordeve zbatohet parimi i partneritetit, duke siguruar praninë e njësive të vetëqeverisjes vendore, të sektorit privat, të institucioneve kërkimore-shkencore, të shoqërisë civile dhe medias.

3. Bordet e monitorimit të zhvillimit rajonal janë përgjegjëse për hartimin dhe dakordësimin përpara përcjelljes për miratim të planeve të zhvillimit rajonal dhe bashkëpunojnë në përgatitjen e programit operacional për zhvillimin rajonal.

4. Bordet e monitorimit të zhvillimit rajonal krijohen me vendim të organeve përfaqësuese të njësive të vetëqeverisjes vendore. Përbërja, organizimi, veprimtaria dhe procedurat e krijimit e të funksionimit përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Fondi Shqiptar i Zhvillimit, nëpërmjet strukturave të veta përkatëse në rajonet e zhvillimit, siguron mbështetje teknike për hartimin e dokumenteve të parashikuara në pikën 3 të këtij neni, si dhe kryen rolin e sekretariatit të bordeve të monitorimit të zhvillimit rajonal.

Neni 19

Autoriteti menaxhues

1. Fondi Shqiptar i Zhvillimit ushtron funksionet e autoritetit menaxhues të programit operacional në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e përcaktuara në programin operacional për zbatimin e masave/projekteve, që synojnë promovimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm shoqëror, ekonomik dhe kohezionin territorial.

2. Autoriteti menaxhues është përgjegjës për menaxhimin e programit operacional në përputhje me parimin e menaxhimit të qëndrueshëm financiar dhe për arritjen e objektivave dhe treguesve të matshëm të tij.

3. Funksionet kryesore të autoritetit menaxhues janë si më poshtë:

a) të mbështesë punën e Komitetit Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionin, si dhe t'i sigurojë informacionin që ai kërkon për të kryer detyrat e tij, veçanërisht të dhënat që lidhen me përgatitjen dhe monitorimin e zbatimit të programit operacional në arritjen e objektivave të tij, të dhënat financiare dhe të indikatorëve të tij;

b) të koordinojë dhe të kontribuojë në përgatitjen e politikës së zhvillimit rajonal dhe kohezionit të Planit Kombëtar për Zhvillimin Rajonal dhe Kohezionit dhe të planeve rajonale të zhvillimit rajonal;

c) të koordinojë përgatitjen dhe të menaxhojë zbatimin e programit operacional për zhvillimin rajonal, të zbatojë masat përkatëse të tij, si dhe të përcaktojë kriteret e veçanta të përzgjedhjes në thirrjet për projekte;

ç) të përgatisë projekte, studime fizibiliteti, analiza në funksion të zbatimit të programit operacional për zhvillimin rajonal;

d) të koordinojë punën e strukturave rajonale të zhvillimit, të përgatisë dhe të zbatojë masa që ofrojnë ndihmë për ndërtimin e kapaciteteve për të menaxhuar fondet dhe politikën e kohezionit të Bashkimit Europian dhe të partnerëve të tjerë të zhvillimit, të ofrojë shërbime

këshillimi dhe të ndihmojë në ndërtimin e kapaciteteve për përgatitje projektesh, menaxhimin e tyre nga strukturat rajonale të zhvillimit dhe aktorët e tjerë të zhvillimit;

dh) të kryejë, sipas rastit, menaxhimin dhe/ose zbatimin e programeve të përbashkëta rajonale, ndërrajonale dhe ndërkuftare (me më shumë se një përfitues), nëse ka një marrëveshje bashkëpunimi dhe partneriteti për këtë qëllim, me partnerët e zhvillimit dhe financuesit në përputhje me parashikimet e legjislacionit në fuqi;

e) të krijojë dhe të përditësojë bazën e të dhënave të zhvillimit rajonal në nivel kombëtar, sipas përcaktimeve të nenit 9 të këtij ligji. Hartimi, përditësimi dhe mirëmbajtja e bazës së të dhënave bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi.

4. Autoriteti menaxhues mund të delegojë një pjesë të funksioneve dhe të detyrave të tij te një ose më shumë organe të ndërmjetme, të caktuara përmes një akti delegimi. Delegimi i funksioneve dhe i detyrave, gjithashtu, siguron fondet e nevojshme për organet e ndërmjetme që të kryejnë funksionet e deleguara. Çdo delegim funksionesh dhe detyrash bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi. Autoriteti menaxhues do të mbetet përgjegjës për të gjitha funksionet e deleguara përpara Komitetit Kombëtar të Zhvillimit Rajonal.

5. Në rast të delegimit të një pjese të funksioneve të tij, siç përcaktohet në pikën 4 të këtij neni, autoriteti menaxhues mbikëqyr zbatimin e funksioneve të deleguara tek organet e ndërmjetme.

6. Kostot operacionale për menaxhimin dhe zbatimin e programit operacional, përcaktohen në programin operacional në masën 7% të buxhetit të përgjithshëm të tij. Këto kosto operacionale mbulojnë edhe kostot e organeve të ndërmjetme, në rast se përfshihen në zbatimin e funksioneve të caktuara.

7. Rregullat e detajuara për organizimin dhe funksionimin e autoritetit menaxhues, duke përfshirë edhe funksionet zbatuese dhe mbikëqyrëse, si dhe rregullat e përgjithshme për sistemin e menaxhimit e të kontrollit të programit operacional të zhvillimit rajonal, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 20

Organet e ndërmjetme

1. Autoriteti menaxhues i programit operacional të zhvillimit rajonal mund të caktojë një apo disa struktura me personalitet juridik publik në funksionin e organit të ndërmjetëm për zbatimin e funksioneve të caktuara të tij në zbatimin e programit operacional të zhvillimit rajonal.

2. Marrëdhënia ndërmjet autoritetit menaxhues dhe organit të ndërmjetëm, të caktuar sipas pikës 1 të këtij neni, rregullohet sipas legjislacionit në fuqi dhe formalizohet me një marrëveshje delegimi, siç përcaktohet në nenin 21 të këtij ligji.

3. Rregullat e detajuara për organizimin dhe funksionimin e organit të ndërmjetëm, kriteret që duhet të plotësojnë, mënyra e përzgjedhjes nga autoriteti menaxhues, si dhe sistemet përkatëse të menaxhimit dhe të kontrollit për zbatimin e funksioneve të deleguara të programit operacional miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 21

Marrëveshja e delegimit

1. Kushtet dhe formati tip i marrëveshjes së delegimit miratohen nga Komiteti Kombëtar i Zhvillimit Rajonal dhe në çdo rast ajo përmban të paktën:

a) përshkrimin e funksioneve e të detyrave të deleguara;

- b) strukturën e organizimit, e nevojshme për të kryer funksionet dhe detyrat e deleguara;
 - c) kriteret për të vlerësuar përshtatshmërinë e sistemit, që do të mundësojë kryerjen e funksioneve të deleguara, përfshirë mjetet për verifikimin e burimeve njerëzore dhe të kapaciteteve të nevojshme për kryerjen e tyre;
 - ç) procedurat e monitorimit e të raportimit për funksionet dhe detyrat e deleguara;
 - d) procedurat për menaxhimin e riskut dhe korrigjimin në rastet kur organi i ndërmjetëm ka dështuar në kryerjen e këtyre funksioneve dhe të detyrave të deleguara sipas këtij ligji dhe marrëveshjes së delegimit;
 - dh) masat që merren në mënyrë që të parandalohet, identifikohet, menaxhohet dhe korrigjohet parregullsia e një veprimi të caktuar të organit të ndërmjetëm, si dhe masat që merren për të garantuar rikuperimin e fondeve të shpenzuara në mënyrë të parregullt.
2. Organi i ndërmjetëm nënshkruan një marrëveshje delegimi, sipas përcaktimit të këtij ligji, vetëm pasi të jetë provuar përputhja me kriteret e delegimit, përfshirë shmangien e konfliktit të interesit, siç përcaktohet nga legjislacioni në fuqi për parandalimin e konfliktit të interesave.

Neni 22

Përfituesit e granteve nga fondi i zhvillimit rajonal

1. Përfituesit e granteve nga fondi i zhvillimit rajonal duhet t'u përkasin kategorive të mëposhtme:
- a) autoritetit publik vendor;
 - b) autoritetit publik rajonal;
 - c) autoritetit publik kombëtar;
 - ç) agjencisë publike (agjenci vendore, rajonale e kombëtare të zhvillimit, agjenci mjedisore, agjenci për mbrojtjen e natyrës, agjenci energjetike, agjenci punësimi, agjenci/institucione të artit, të kulturës dhe të trashëgimisë kulturore etj.);
 - d) ofruesit publik të shërbimit të infrastrukturës (transporti publik, shoqëria e shërbimeve (furnizimi me ujë, furnizimi me energji elektrike, trajtimin të ujërave të zeza, gazi, grumbullimi dhe përpunimi i mbeturinave etj.), aeroporti, porti, hekurudha etj.);
 - dh) grupeve të interesit, përfshirë OJQ-të, organizatat ndërkombëtare, sindikatat, fondacionet, shoqatat e vullnetarëve, klubet etj.;
 - e) institucioneve të arsimit të lartë dhe institucioneve kërkimore-shkencore, përfshirë fakultetin universitar, kolegjin, institucionin kërkimor, etj.;
 - ë) institucioneve arsimore vendore, përgjegjëse për arsimin parauniversitar, qendrat përgjegjëse për shërbimet arsimore, qendrat trajnuese, institucionet e arsimit parauniversitar dhe institucionet e arsimit e të formimit profesional;
 - f) shoqërive tregtare;
 - g) organizatave për mbështetjen e biznesit (dhoma e tregtisë, dhoma e tregtisë dhe artizanatit, qendra të inovacionit, grupimet e biznesit etj.).
2. Përfituesit e granteve nga fondi i zhvillimit rajonal, në kuadër të masave dhe/ose thirrjeve që organizohen në përputhje me përcaktimet e programit operacional, janë përgjegjës për zbatimin e projektit për të cilin kanë përfutur grantin, në përputhje me parashikimet e kontratës të nënshkruar me autoritetin menaxhues.
3. Përfituesit kanë përgjegjësinë për të garantuar zbatimin e projekteve/operacioneve, të sigurojnë që shpenzimet janë kryer në funksion të zbatimit të projektit, në përputhje me aktivitetet dhe planin e projektit të përcaktuar në kontratën e nënshkruar me autoritetin menaxhues.
4. Përveç detyrimeve të tjera të përcaktuara në kontratë, përfituesi duhet:

a) të përgatisë raporte financiare, të ruajë dhe të vendosë në dispozicion të gjithë dokumentacionin shoqërues për të verifikuar shpenzimet për secilën prej periudhave të raportimit, të përcaktuara për projektin;

b) të mbajë përgjegjësi për çdo parregullsi në shpenzimet e raportuara;

c) të ndërmarrë aktivitete për informimin dhe komunikimin në përputhje me kërkesat përkatëse të programit për komunikimin;

ç) të sigurojë qëndrueshmërinë e produkteve kryesore dhe të rezultateve të projektit.

5. Kriteret e përgjithshme të pjesëmarrjes së përfituesve do të përcaktohen në programin operacional për zhvillimin rajonal, ndërsa kriteret specifike të përzgjedhjes së përfituesve përcaktohen në thirrjet përkatëse për propozime.

Neni 23

Monitorimi dhe vlerësimi

1. Komiteti Kombëtar i Zhvillimit Rajonal, siç përcaktohet në nenin 17 të këtij ligji, kryen funksionet e monitorimit për zbatimin e politikës rajonale dhe programit operacional për zhvillimin rajonal.

2. Komiteti Kombëtar i Zhvillimit Rajonal miraton rregullat dhe procedurat për monitorimin dhe vlerësimin e politikës rajonale dhe programit operacional për zhvillimin rajonal.

3. Një herë në vit, Komiteti Kombëtar i Zhvillimit Rajonal rishikon zbatimin e programit operacional për zhvillimin rajonal dhe përmbushjen e objektivave e të synimeve të përcaktuara në të, bazuar në raportet vjetore dhe përfundimtare të zbatimit të përgatitura nga autoriteti menaxhues.

4. Bazuar në parimin e përqendrimit dhe të partneritetit, bordet e monitorimit të zhvillimit rajonal, siç përcaktohen në nenin 18 të këtij ligji, monitorojnë zbatimin e planeve rajonale të zhvillimit rajonal.

5. Bordet rajonale të monitorimit ushtrojnë këto funksione në kuadër të monitorimit:

a) mbikëqyrin dhe monitorojnë zbatimin e planit të zhvillimit rajonal për rajonin përkatës të zhvillimit;

b) japin mendime për programin operacional për rajonin përkatës të zhvillimit;

c) kontribuojnë në monitorimin e programit operacional për rajonin përkatës të zhvillimit;

ç) dorëzojnë raporte vjetore për punën e tyre në Komitetin Kombëtar të Zhvillimit Rajonal.

KREU V

DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 24

Dispozitat kalimtare

1. Programet dhe projektet e investimeve, që zbatohen aktualisht në Republikën e Shqipërisë dhe që janë të financuara si nënprograme të zhvillimit rajonal, integrohen plotësisht në programin operacional në përputhje me parashikimet sipas marrëveshjeve të financimit të nënshkruara.

2. Agjencitë përgjegjëse, që kryejnë funksione zbatimi në drejtim të zhvillimit rajonal, do të vazhdojnë të kryejnë funksionet e ngarkuara deri në krijimin dhe funksionimin e plotë të

Komitetit e të bordeve dhe miratimit të dokumenteve të planifikimit e të programimit të zhvillimit rajonal, siç përcaktohet në këtë ligj.

Neni 25

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda 3 (tre) muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 4, pika 4; 8, pika 2; 11, pika 8; 12, pika 5; 13, pika 8; 17, pika 4; dhe 18, pika 4, të këtij ligji.

2. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda 6 (gjashtë) muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 11, pika 7; 12, pika 4; 19, pika 7; dhe 20, pika 3, të këtij ligji.

3. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda 9 (nëntë) muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 9, pika 3; 13, pika 7; dhe 15, pika 7, të këtij ligji.

Neni 26

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

K R Y E T A R I

Gramoz RUÇI

Miratuar në datën 29.7.2020